

קול התנין

יו"ל ע"י 'ועד הורים'
למסירת מידע
ומשלוח מסמכים
טלפקס: 03-691-5752
דוא"ל: kol581562@gmail.com

זהירות: מי מנהל את פעילות ימי החופש של ילדינו?

המטרות האמיתיות העומדות מאחורי פעילויות המינהלים הקהילתיים

דעותיהם וליבם של הילדים!

מניכור לחיבוק - מי באמת אוהב את הילדים שלכם?

עד לפני שנים ספורות, תקציבי המינהלים החרדיים היו דלים מאוד. המתנ"סים החילוניים טבלו בשפע תקציבים, בלי כל יחס למספר הילדים הנמנים עליהם. המתנ"סים היו שירות עירוני שאיפשר לתושבים את צריכת התרבות המועדפת עליהם למגדול ועד קטן.

"אז, כשנאבקנו ללא הצלחה על תקציבים כדי לסבסד חוגים או לארגן טיולים משפחתיים וכדו', לא ידענו את הפן החיובי שב'קפיפוח' הזה", מתבטא באירוניה אחד הנוגעים בדבר. "אולי חיינו בגטו של אפלייה, אבל בתוך חומות מגוננות".

אבל לפני כשנתיים לערך, חל שינוי מהפכני בגישה. מדוע בעצם להיאבק בחרדים, אם אפשר לפורר אותם מבפנים? כמשל הידוע על השמש והרוח שנאבקו ביניהם מי יצליח להוריד את המעיל, התברר כי השמש עושה את העבודה טוב בהרבה, וגם בתחום המתנ"סים הוחלט לשנות גישה. למה להילחם בחרדים, אם אפשר לצרף אותם אלינו?

שחושבת כך, היה צורך להעיר אותה מתמימותה ולומר לה: באמת נראה לך שכולם רוצים בטובתך, וכל משרדי הממשלה עומדים הכן כדי לסייע לילדים החרדיים להחליף כוחות על שהרת הקודש? אם הורים היו יודעים אלו מטרות עומדות מאחורי הפעילויות התמימות, המגוירות להפליא (או למחצה), שאליהן נחשפים ילדיהן, הם לא היו יכולים להירדם בליהל!"

האומנם? הכצעקתה?

עלוני הפרסום בכל אתר ואתר מבשרים חגיגית על שלל פעילויות, לאורך כל ימות השנה, בראשי חודשים וביתר שאת - בימי החופשה ובבין הזמנים. מעל פני השטח, קשה לאתר כותרות בעייתיות או תכנים שאינם הולמים. להיפך, התוכניות נראות חרדיות, חינוכיות לגמרי וכאלו נתפרו מהחל ועד כלה במטרה למלא את זמני הפנאי של הילדים בתוכן עשיר.

משורה של שיחות עם גורמים שונים שנחשפו לתוכניות המינהל, כמקבלי שירות או כספקים בתחומים הנושקים לפעילות המינהל, עולה תמונה שונה לגמרי. תמונה חמורה של מטרות גרועות שבגרועות, העוברות גיור חלקי למראית עין. עוקץ הרסני שעטוף בדבש מתקתק, וגרוע עוד יותר: ניסיון להשתלט בכוח על

הדברים ידועים. כל אב ואם לילדים הזוכים לשבועות ארוכים של חופשה מדי שנה, מודעים היטב לשאלה הטורדנית בדבר הדרכים להעסיקם בתקופה זו. אך מתברר כי לעיתים דווקא 'הפתרון' עלול להוות בעיה של ממש.

האמהות הן שבדרך כלל עסוקות במיוחד בענין זה, וכפי שנשמע מפייהן, אנו עומדים בפני סכנה חדשה.

"שנים הייתי מסויטת מהחופש", שחה אשת אברך מופלג, "חבורת הבנים הנמרצת שלי הפכה את בין הזמנים לאתגר מפרך. אבל מאז שנה שעברה הכל השתנה לגמרי. גיליתי את המינהל הקהילתי, ומאז - תענוג. הילדים שלי זוכים לפעילויות חינוך, או במחיר זעום. הצגות, מופעים, טיולים, פעילויות. אני כבר לא צריכה לדאוג לתעסוקה עבורם".

לעומת זאת, כאשר סיפרה על כך לבני המשפחה, שמעה את העובדות הקשות בשטח כפי שמסרה, בכאב גדול, בעלת מקצוע שמפאת תפקידה מודעת למה שמתחולל מאחורי הקלעים של פעילות המינהלים הקהילתיים. "אם ישנה מי

* התחקיר דלהלן נעשה ע"י אנשי חינוך אחראיים ומוסמכים, ואנו מביאים אותו לטובת ההורים שבנותיהן מצויות בעיצומו של החופש הגדול. יש לציין כי התוכן נוגע גם לאירועים ותוכניות המתקיימות במשך השנה.

כך מגדיר השלטון את יעודו ומטרתו של המתנס

החלטה מספר חכ/28 של ועדת שרים לענייני חברה וכלכלה

(קבינט חברתי-כלכלי) מיום 14.12.2015

אישור עקרונות הסכם מסגרת בין משרד החינוך לבין החברה למתנסי"ם

זרוע ביצוע של משרד החינוך

מחליטים, בהמשך להחלטת צוות המנכ"לים, כמשמעותו בתקנה ד3 לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג:1993 (להלן: התקנות) מיום 1.4.2009, שבה הוכרה החברה למתנסי"ם, מרכזים קהילתיים בישראל בע"מ (חל"צ) (להלן; החברה) כזרוע ביצוע של משרד החינוך בתחומים שיפורש להלן, לאשר, בהתאם לסמכות לפי סעיף ד3(ג) לתקנות, את העקרונות להסכם מסגרת עם החברה למתן שירותים שונים לממשלת ישראל.

לקשר אותם לחברה ולדמוקרטיה

זהויות בחברה הישראלית קידום פעולות ותכנים קבוצתיים על בסיס רב גילאי ובכל גווי האוכלוסייה הישראלית העוסקות בבירור זהותי קהילתי והקשר אל החברה והדמוקרטיה הישראלית.

יצירת חיבורים למוסדות כמו אקדמיה

המרכז הקהילתי יצור חיבורים מקומיים לחינוך הפורמאלי (כגון בתי הספר המדעיים), לתעשייה המקומית, לאקדמיה, לארגוני מגזר שלישי, לחוגים חיצוניים, לבעלי מקצוע רלוונטיים ביישוב שיכולים לחלוק את הידע והציוד שברשותם עם המרכז ועוד.

חיבור בין-מגזרי... לקידום הישגי המדינה

1. מרכזי למידה משמעותית לאורך החיים/קהילה לומדת מקום מפגש לימודי-חברתי-חוויתי לכל הגילאים, נגישות של הלמידה לכל המגזרים תאפשר לכל אחד להתפתח וללמוד לאורך כל החיים, ללא הדרה, לצורך פיתוח ואיכות חיים טובה, הכרת שוק העבודה, ובכך גם תסייע לקידום הישגי המדינה בעידן הגלובלי.

שינוי קהילתי וחברתי

תפוח לפחות יוזמה חברתית/קהילתית אחת לשנה, לטובת חברי הקהילה - למיזמים חברתיים תפקיד חשוב ביצירת שנוי קהילתי וחברתי ובעיצוב וקידום פני החברה הישראלית כחברה אזרחית דמוקרטית, באמצעות פיתוח פתרונות יצירתיים, חדשניים,

הקניית ערכים חינוכיים... להשפיע על כלל החברה (?)

1. מרכזי "ערכים בספורט" המטרה היא להקנות ערכים של אחווה, סובלנות, חברות, ערבות הדדית, הפחתת אלימות פיזית ומלולית, אחריות ומנהיגות באמצעות יצירת מעגלי השפעת ערכיים - ממחלקות הספורט במת"נסים וברשויות דרך המאמנים, ועד השחקנים והוריהם ובאמצעות מעגלים להשפיע על כלל החברה.

חיזוק ערכים חינוכיים, חברתיים וקהילתיים באמצעות פעילות הספורט המאורגנת בקהילה: בחוגים, טורנירים, משחקי קבוצות לרבות ביחד עם האגודות המקצועיות ופעילות ספורט עממית.

חינוך לאזרחות ושייכות (למי?)

10. מרכזי נוער לפעילות טבע אתגרים וסביבה (בסכום מקסימלי של 5 מיליון ₪) פעילות שטח אתגרית מהווה בסיס משמעותי לחיזוק ערכים של סובלנות, עבודת צוות, מנהיגות, אחריות אישית וקבוצתית, חיזוק ערכים אלה בקרב בני הנוער מהווה בסיס משמעותי לחינוכם להיות אזרחים ראויים ומשמעותיים בקהילה ובחברה בהם הם חיים. פעילות זו יוצרת את תחושת המסוגלות, השייכות והמשמעותיות של בני הנוער.

לפיתוח וחיבור בני הנוער לחברה (?)... וירצו לשנות ??

פעילויות לפיתוח בני הנוער ולחיבורם לקהילה. המטרה להגיע לכך שבני הנוער יכירו את החברה בה הם חיים, את צרכיה, יאמינו ביכולתם להצליח וירצו לשנות ולעזור הן בשגרה והן בחירום. אחד התוצרים של פעילות זו הינה חיזוק הקהילה בשגרה ובחירום תוך בניית...

מתוך מחקר האקדמיה הלאומית 2016

שלשה עקרונות שזורים בפעילויות החברה למתנסי"ם, מעורבות והתנדבות, פיתוח זהות וקבלת האחר. על פי מדיניות החברה, עקרונות אלו אמורים להיות חלק מכל פעילות המתקיימת במרכזים הקהילתיים.

הבה ניתן לילדים החרדים "המסכנים" שלא צורכים סרטים, ולא נחשפים לתרבות הכללית, תרבות משובחת, מקצועית, טובה. שיתרגלו לצרוך תרבות, כמו הילדים החילוניים!

ואז החלו לזרום תקציבים, בזרם גובר והולך. חוגים לילדות הביאו בעקבותיהם חוגים לבנים, לימודי מקצוע, העשרה לגיל הרך, משחקיות, פעילויות לראש חודש והפעלות לחופשה, תוכניות וסרטים, הצגות ותיאטרונים, קסמים ופעולות ועוד ועוד. הכל כמובן במעטפת "כשרות למהדרין".

עדות מהשטח

עדות של אמהות מהשטח: "התלוויתי לילדי להצגת ראש חודש, תיאטרון בובות 'חרדי' עם מסר חינוכי נפלא, כדברי הפרסומת. נחרדתי. שחקנים מקצועיים, ברמה שלקוחה מהעולם התרבותי החיצוני, הופיעו בפני הילדים. ליווי של מוזיקה פראית, ואפילו קטעים של אלימות - כשהשחקנים מכים אחד את השני! דמויות של שוטרים שמוצגות כ'מושיעיים' וסגנון התנהגות זול ורדוד. בירור שערכתי לאחר מכן, גילה שחלק מהשחקנים הם חרדי"לים וחלקם חדשים מקרוב באו מהעולם האחר, כך או אחרת, הם קיבלו הכשרה מקצועית במחוזות אחרים לגמרי, והביאו איתם מושגי משחק ובימוי רחוקים בתכלית מעולמם הטהור של ילדינו. למרבה הצער, נוכחתי לראות שרוב הילדים הגיעו בכלל ללא ליווי. האם ההורים יודעים מה הם ספגו שם?"

תוכניות חווייתיות ומרתקות בנושא בעלי חיים, טבע, קיימות, בריאות השיניים, מזון בריא ועוד ועוד, מוצעים במעטפת כשרה, כמעט בחינם. ההורים שולחים את הילדים, בלי לדעת באיזה אופן מחדירים להם את הערכים הללו, ועל חשבון מה. הילדים לא תמיד ידעו

אחר כך לספר ולהגדיר, אבל המסרים הללו מחלחלים פנימה, יחד עם מסרי המשנה מתחת לפני השטח (כמו יחס חיובי ואוהד לשוטרים ולחיילים, זלזול בערכים "ישנים" וסגנון התנהגות שונה לגמרי).

מטרות פסולות עם כיפה

המינהלים הקהילתיים בשכונות החרדיות, מרושתים בגברים ובנשים חרדיים שמגיעים "מתוך הציבור החרדי", במקרים רבים הם אינם "סוכני שינוי" ערמומיים, והמטרה שלהם היא לאפשר לילדים פעילויות. אבל גם הם לא יודעים להסביר את פשר החיבוק החם שהם מקבלים מהחברות הממשלתיות וממשרד התרבות והספורט.

כך נודע על המהפך בפעילותה של אחת החברות שמסבסדת פעילויות במתנ"סים שונים. במשך השנים לא היו לה בכלל פעילויות שניתן להתאים לציבור החרדי, ובשנים האחרונות נכנס לקטלוג החברה זרם של פעילויות מותאמות. כל מה שצריך הוא לקחת אותן בסבסוד משמעותי מאוד, ולעיתים להלביש עליהן כיפה כדי שהורים והילדים יהיו מרוצים יותר.

אבל התמימות, התמימות. בפגישות הסגורות מדוברות המטרות האמיתיות: הקניית תרבות "אמיתית" ו"איכותית" לילדים (שחקנים מקצועיים, פעלולי משחק זרים וכדו') הרחבת אופקים, הקניית ידע, חינוך גופני/ לאורח חיים בריא ועוד ועוד. אלו הן המטרות, והערכים החינוכיים המופיעים בפרסומת הם רק האמצעי, הטפל. ההתמסרות לזרועות המינהל הקהילתי, היא קלה, נוחה, זולה ומפתה. אבל מסוכנת מאוד.

למרבה החסד, לא כל ההורים נכנעים לפיתוי. "למינהל? לעולם לא. איך אני יכול לבדוק עם מי הבת שלי מתחברת שם,

וממי היא לומדת?". הגופים המעורבים בהנהלת המתנ"סים לא יהיו אלו שיחליטו על תכני הפנאי של ילדינו!

ולא תמיד קל לעמוד איתנים, כשבראש חודש השכנים צועדים לפעילות מלהיבה במינהל הקהילתי, בימי חמישי או שישי מתקיימת משחקייה ובחנוכה מוצעת תעסוקה רציפה. אבל יש הורים לא מעטים שעומדים בכך בגאון. עוד מבלי לדעת הרבה - או בכלל - על הסכנות הגלומות בפעילויות המינהלים, הם חשים באינסטינקט טבעי, חרדי, פשוט, שעליהם לשמור על הילדים שלהם כראוי. לא כל פעילות מתאימה, ואם היא בחינם, זה מחשיד עוד יותר. אין מתנות חינם!

אבל גם עליהם חשבו מתכנני הפעילות. ויזמו דרכים יצירתיות להגיע לילדים הללו בדיוק, לאלו שההורים שלהם נמנעים מלשלוח אותם לפעילויות המינהל, וכאמור לא משיקולים כלכליים.

מגיעים ל"גרעין הקשה"

"כנראה בשלב מסוים גילו כי עדיין הציבור החרדי נותר 'סגור מדי' - מתאר אחד מהמצויים בתחום - 'והחליטו לפרוץ את המחסום, ולהגיע לילדים הללו במקומות אחרים, ובעורמה". כבימה נאותה, לדעתם, משמשות הספריות הקהילתיות. אלו ספריות שממומנות על ידי המתנ"סים, לרוב בשטח בתי הספר לבנות, ובשעות אחר הצהריים ישנן שעות השאלה לבנים. בשעות הללו, עורכים לילדים "הפתעה" - הצגה 'חינוכית' בחינם, ההורים ששלחו את הילד להשאל ספרי קריאה, יכולים לקבל אותו בחזרה עם מושגים חדשים ובלתי מוכרים, לאחר שצרך מופע תרבותי ברמה "נאותה ומתקדמת". ומה להם כי ילינו? באופן מוצהר הייתה זו הצגה בשבח יום השבת או במעלת השבת אבידה, או אפילו סיפור מחז"ל. "רק" הכניסו פה ושם ערכים

פסולים וסגנון זר בדרך. גורמים מסוימים - ולא בהכרח מפעילי הספריות בשטח - נטלו את הסמכות להחליט עבור ילדינו אלו מופעים, אם בכלל, יצרכו? הטקטיקה של הופעות ופעילויות באמצעות ה'ספריות', מדיפה ניחוח ברור של אדנות ושתלטנות, בניסיון לחנך את ילדי החרדים ה"אומללים", אלו שהוריהם מונעים מהם "תרבות יפה".

השאלה היא, מדוע כל כך חשוב להם לספק לילדים החרדיים, ולכמה שיותר מהם, את הפעילויות הללו?

גשר לתרבות משותפת, הפלת

מחיצות: המטרות האמיתיות

לפעמים, מספיק לשאול שאלות. אבל במקרים מסוימים ישנן תשובות. ה"קול קורא" הממשלתי שמפורסם להגשת הצעות להפעלות שונות, מפרט יותר את המטרות המוצהרות של התוכניות הללו, ביניהן:

1. "יצירת תשתית וחוויה חינוכית ותרבותית מעמיקה ומשמעותית... חשיפה לנכסי מורשת ותרבות, לעולמות תוכן, אמנות, תיאטרון ומוסיקה, והביטויים שלהם בעולם בית הספר ועולם התלמיד, תוך זיקה לרוח החינוך החרדי".
2. "התוכנית מכוונת לחינוך לאמנות ולא 'באמצעות האמנות'..." (קרי: האמנות היא המטרה ולא אמצעי!) וה'אמנות' היא לא סוף פסוק, אלא גשר ל"תרבות משותפת". או כמו שהגדירה זאת מנהלת 'תיאטרון' מסויים שמשותף בתוכניות המינהלים, בראיון שנערך עמה: "אני חולמת לבנות מוסד מקצועי בתיאטרון באיזו שכונה משותפת... כדי שהקהל החרדי יתקרב לתרבות, וגם הקהל הרחב יתקרב לתרבות שלנו. פ.ב. אמר שהתיאטרון הוא אוניברסאלי, ללא שפה, גבולות או לאום. זה מה שאני רוצה. שלא

תהיה שייכות והפרדה ושכולם יבואו".

זהו חזון התיאטרון והתרבות, שמבקשים להנחיל לציבור החרדי "הנבער", במטרה לגשר על הפערים ולהפיל מחיצות. במסווה של הנאה, בילוי ואפילו "ערכים". בערים מסוימות, הגדרות נפרצו לגמרי וההתערבות החינוכית עולה רמה ונכנסת לתוך מוסדות החינוך, במסגרת של תוכניות מתוקצבות היטב. לא תמיד מנהלי המוסדות חזקים מספיק כדי לעמוד מול הצעות המימון, שיכולות לאפשר לתלמידים ליהנות ממופעים ופעילויות כמעט בחינם. בבתי ספר מסוימים הוזמנו תוכניות, ולאחר מעשה התברר שהן אינן ראויות בכלל. בתי ספר אחרים, מתפשרים מלכתחילה. מה כבר יכול להיות? תוכנית רדודה, נו, זה רק ילדים, שיהנו...

"באוזני שמעתי", מספר גורם מסוים, "מפעיל חילוני שהתפאר באוזני שהוא יוזם תוכניות שעוברות במוסדות חינוך חרדיים בערים מסוימות, ואפילו בתלמודי תורה! תוכניות שמעלות לראש סדר היום עניינים שוליים, כמו, למשל, תזונה בריאה. בכל כיתה ישנו ממונה, שתפקידו להזכיר לילדים בשעת ניסיון להימנע מאכילת אוכל לא בריא, והוא מדווח על כל התגברות, וישנן נקודות וכו', מחנכים את הילדים להשקיע אנרגיות רבות, חשיבה ומוטיבציה, לנושא של 'אוכל בריא'. מושגים של 'התגברות, עמידה בנסיונות והישגים ראויים לשבח' - מופנים לתחומים גשמיים ושוליים כמו אוכל, ולא זו בלבד, משננים לילדים ללא הרף 'גוף בריא', 'גוף חזק', ושוב, 'גוף חזק'. כך שבסופו של יום, 'תרבות הגוף' עומדת במרכז. הם מתחילים בתזונה, אבל מדוע שסיסמת 'הגוף החזק' שהם מחדירים, לא תוביל להתעמלות, למשל? ומה עם ספורט? - וכל זה במקום לקבל "חינוך לנפש". והוא מסכם בכאב: "אט אט הילדים שלנו מקבלים טפטוף סידרתי של

חינוך לגוף, הכשרת הקרקע לעולם מושגים חומרי וחומרני, תרבות יוון של ממש".

פעילות מסוכנת בחופשה

החופש הוא לכל הדעות גולת הכותרת של הפעילות השנתית במינהלים. "יושבים אנשים בוועדות במשך חודש שלם, כדי לסדר לילדים שלנו את החופש", מספר לנו אדם שמצוי בתחום, "נראה לנו שמי שיושב שם, זו מנהלת המתנס'ס החרדית, המוכרת והטובה? לא ולא, יושבים שם אנשים שרחוקים מאוד, בלשון המעטה, מדרישת טובתם של הילדים. והם חושבים איך לנצל את החופש לצרכים שלהם. בדרך הם מוכנים לספק 'דובדבנים' של פעילות נייטרלית כנסיעה משפחתית משותפת לפארק ירוק, אבל המטרה שלהם להרגיל אותנו שהם אלו שידאגו לילדים שלנו. הם, הגורמים ההרסניים ממשרדים כאלו ואחרים, שמוכנים להשקיע עשרות אלפי שקלים בילדי החרדים אשר 'עלולים' להצטרף לרבות משפחות האברכים ה'בטלנים' והנצלנים. הם יודעים מה שהם עושים. ואנחנו בחרים לעצום עיניים, להלל את המינהל, ובלי לחשוב מי עומד מאחוריו, ומי באמת דואג לילדים שלנו". שלל הפעילויות האטרקטיביות והמרתקות, מאפשרות להורים לעצום עיניים במנוחה בלי שהם מעלים בדעתם מה מתרחש עם ילדיהם באותה עת. במקרים מסוימים אפילו "ישיבת בין הזמנים" מעורבת ממגזרים שונים, ששואבת תקציבים נדיבים במטרה ליצור "חיבור אמיתי" והפלת החומות בין חרדים לדתיים. לכל נער חרדי מוצמד נער דתי, והם לומדים ביחד! התוכניות ה"חינוכיות" המופעלות על ידי שחקנים מקצועיים, מכוונות למטרה זו בדיוק, שכל נער יסיים את חופשת בין הזמנים,

עם חבר קרוב מהמגזר השני. וכולנו עם אחד. התוכנית הזו לא מתרחשת בבני ברק או בירושלים, אבל התקציבים הרבים שמושקעים בה מעלים תהיות. ניכר שלאי מי חשוב לערוך "פיילוט" כזה במקום פריפריאלי רחוק מן העין, ואולי להתקדם בהדרגה.

ה"הפתעה" המתוכננת

לאחרונה נודע ע"י גורמים שונים בשטח, כי לתושבי ירושלים מתוכננת גם "הפתעה" בדמות פעילות בגינות. בשמונה שכונות בירושלים אמורה להתקיים בימי החופשה פעילות מקצועית ומתוכננת היטב, שנועדה להעסיק את הילדים - כאמור, גם אלו שלא מגיעים למינהל הקהילתי - ועל הדרך גם לטפטף להם ערכים זרים. הגורמים העסוקים בכך לא משקיעים הון ומשאבים כדי לסייע לציבור החרדי כמות שהוא, אלא חושבים כי בדרך זו יפעילו 'סוכני שינוי' בדרכים מתוחכמות, וכאמור - "אין ארוחות חנים"...

גורמים שחשפו חלקים מהתוכנית, ביקשו לשמור על חיסיון מלא כדי שלא להיחשף. הם מדגישים: "מדובר בתוכניות כביכול 'תמימות', אך מסוכנות". ושלא תטעו, בימים הללו התוכנית עוברת "גיור לחומרה" בידי נשות קשר קהילתיות, שמלבישות כיפה חיצונית על המסרים הבעייתיים. "כשהתוכנית הזו תוצג לציבור, היא תיראה לגמרי תמימה. הכל נעשה בתחכום רב. אבל המטרה שלהם היא להכניס שאיפות זרות לגמרי לראשם של הילדים שלנו".

מכאן יוצאת הקריאה להורים: היזהרו והישמרו! גם אם הילד לא מגיע למינהל, המינהל עשוי להגיע אליו. מחפשים את הילדים שלכם כדי "להאכיל" אותם בכוח בהנאות ובבילויים שונים ומשונים, מתוך מטרת הרסניות.

אני וחמורי נאכל מאבוס אחד!?

פסחים קיח.

"מותאם למיגזר החרדי"...

שמדובר על גולם רב ממדים המאיים על אושיות המערכת החינוכית עד כדי סכנה לכל מהותה.

לִבָּה כפרנית...

עת התבשרנו לפני 15 שנים במגבירי קול רבי עוצמה, שלמערכת החינוך הממלכתית הנבובה והכפרנית במדינת ישראל יש "ליבה"! יש לה איזה מוקד בעירה, ליבת החינוך! ואת אותה "ליבה" עלינו, על מערכת החינוך החרדית, לאמץ ולהתחבר אליה, הרי הדבר המתבקש ביותר היה להכריז: לא ולא! אין לנו 'ליבה' משותפת! ה"ליבה" שלנו היא אך ורק: האש קודש שקבלנו במסורה מאז מעמד הר סיני! כל 'ליבה' אחרת איננה, אלא בית המוקד לשרוף את האמונה הטהורה עליה באנו באש ובמים.

ולזאת, גם לימודי החול במערכת החינוך החרדית הם נכס מנכסיה של היהדות הנאמנה, הם נלמדים ע"פ מתווה שקיבלנו מגדולי ישראל, והיא איננה שייכת בשום צד, ללימוד בחינוך הממלכתי.

גם אם אנחנו לומדים את אותה משוואה ש- $2=1+1$, אין זה אומר שיש לנו משהו משותף אתם. אין להם מה להשקיף לעברינו ולומר דעות עבורנו, ולנו אין את הפריבילגיה לשאוף לשאת חן בעיניהם. כל השתדלות להוציא מהם חיוך כל שהוא כלפינו, הוא משיכת אש המכלה כל חלקה טובה בחינוך. כשהפקידים העריצים ממשרד החינוך גורמים לנו שלימודי החול ייהפכו לעיקר, הן באמצעות המבחנים (מיצ"ב) והן דרך ההוראות והדרישות על כמות הלימודים והעלאת הרמה בספרי לימוד קשים ומסורבלים, או בדרישה מבנות כתה ב' שילמדו מה שבעבר למדו בכתה ג' וכן הלאה, זהו ביטוי של ה"ליבה" שלהם! של 'בית המוקד' שלהם - המכלה ושוורף את החינוך שלנו.

אילו זכינו...

ייאמר ברורות: המנהלים לא השכילו לומר את המילה הברורה והחד משמעית! גם אלו שידעו לדקלם את אזהרותיהם של גדולי הדור צוק"ל ש"אסור לשנות" ו"לא ניכנע" וכו', נאמרו ללא כל רצון כנה לעמוד בפרץ עד הסוף. לכל היותר הם קיוו שהממסד העריץ, יירגע בשלב כל שהוא, ו"או שהכלב ימות או הפריץ ימות", ובא למערכת החינוך החרדית - גואל. וכעת הבה נתבונן, לאן הגענו?! הפיקוח הדורסני של משרד החינוך מרשה לעצמו ברוב חוצפה ועזות מצח לדרוש - בעיקר

אם מורגלים אנו להתריע על תכניות לימוד שמשרד החינוך דורש מהתתי"ם ובית יעקב, מסתבר שהמהמורות לפנייהם ניצבת מערכת החינוך החרדית כיום, היא הרבה יותר עמוקה והרסנית.

בראשית שנות המדינה היה עיקר המאמץ והמאבק לשמור על טהרת ספרי הלימוד לבל יחדרו בהם השקפות פסולות שריח ציונות והערכה למדינה נדף מהם. היה זה באותם ימים שהעצמאות המדומה סחפה אחריה את לבם של רבים. והיו שאף ייחסו את נבואות התורה למציאות כפרנית זו, ומטבע הדברים היו מאישי רוח אלו שהשתלבו בעשייה החינוכית, וכמובן שבשל כך נגרמו מכשולות בשדה ההשקפתי.

השקפות זרות וציוניות שמילאו את כל חלל האויר, חדרו לספרי הלימוד, והמבוכה היתה גדולה. בשעתו נדרש מרן הגר"א קוטלר צוק"ל לנושא זה, ופעל ומינה אישים תורניים שיפקחו על ספרי הלימוד, לבל יחדרו בהם דעות ושיטות בלתי רצויות. שנים עברו, הספרות התפתחה גם היא, ונראה היה שהדברים נמצאים בשליטה. הדעות הפסולות נשארו מחוץ לבתי החינוך, לרוב. הספרים היו נקיים מבעיות אלו ונראה היה שספרי הלימוד ישארו תמיד בידיים מהימנות.

"מושל המחוז"...

אך ככל שמשרד החינוך מעמיק את בעלותו ושליטתו על מערכות החינוך החרדי, ככל ש"המחוז החרדי" על צוותיו העריצים, מוכיח יותר ויותר שהחינוך החרדי הוא תושב ב"מחוז" שלו... כך מתברר שנכוננו לנו נסיונות ומאבקים חדשים.

המאמץ הנוכחי של משרד החינוך הוא למעשה מימוש אבן יסוד ב"תכנית הליבה" שעוצבה לפני כ-15 שנים, שיהיה מעקב על ספרי הלימוד ותכנון. ומטבע הדברים המימוש של פרק זה דורש להקים פרויקטים שונים מצד משרד החינוך לעודד מחברי ומחברות ספרים המיועדים לציבור החרדי, באמצעות תקציבים, שיעלה בידם להקים מכוני הוצאה לאור ולהדפיס ספרים יוקרתיים צבעוניים על נייר כרומו עבה. ובמקביל דאגו במשרד החינוך שיהיה מי שיוכל לרכוש ספרים יקרים אלו, ולשם כך משרד החינוך הקים גופי תמיכה בשם "סלסילה" וכיו"ב, במטרה לסייע להורים הכורעים תחת משא העלות הגבוהה של ספרי הלימוד בכל תחילת שנה.

אז אם הדבר היה ידוע שעל המערכת החרדית יהיה אתגר לעמוד איתן בנושא ספרי הלימוד, הרי שבמשך הזמן התברר

מה גדול הכאב ואנושה המכה, שהחינוך החרדי האמור לעצב את דורות ההמשך עד לגאולה השלמה בב"א, איכה קרה לה כזאת, שחניכיה יאכלו מאבוס אחד יחד עם הנוער החילוני?! איכה נעלמה הדעה ממנווטי המוסדות, ההרגשה המינימלית ש"מאן דנפח מדיליה נפח"?! ושאל הספר מונח מול איזמל ועובר צנזורה חילונית; נחתך פה נחתך שם; מצמצמים ביטויים ומגמדים רגשות; קובעים איזה תכנים ואיזה פרקים יהיו בספר ואיזה לא, הרי שניתן לכנותו "ספר עם תוכן חרדי המותאם לציבור החילוני", אך בשום אופן לא יתכן להגדירו כ"ספר חרדי"!

בשולי המאמר...

בהקשר לכל הנאמר ראוי לספר לקוראים מה ששמעת מאיש נאמן, על אחד הספרים הנלמדים בבית יעקב, שבהוצאה הקודמת של אותו ספר עליז וצבעוני, ניתן היה לראות בתחילתו אישור "הוועדה הרוחנית לביקורת ספרים שע"י ביה"ד של...", ובהוצאה החדשה ההסכמה הנ"ל איננה, פשוט נעלמה!

לאחר בירור נודע שמשדר החינוך, הם שדרשו להסיר הסכמה זו. מסתבר שפשוט הם אינם צבועים, הם לא היו מוכנים לקבל הסכמה על ספר שהם עיצבו את פרקיו, תכניו ומושגיו... והם אכן באמת צודקים, שמאד לא ראוי לעטר בהסכמה ספר ששותפים לו אנשים שכל מטרתם לעקור את הרגש ואת החמימות התורתית השורשית, אנשים שכל מטרתם לגשם ולפרוט לפרוטות כל מושג תורני, תמורת לתת לו את גודלו האמיתי והנצחי.

מצוותות החינוך לגיל הרך להטמיע בגנים - ביטוי לכפירה וערעור אמונה בעליל, מה שלא עלה על מוחם של מפקחים חילונים ודלי"ם בעבר, לדרוש מהחינוך החרדי. גננות ומורות בגיל הרך, וכפי הנשמע אף מלמדים בגני תתי"ם, עומדים מול הוראות שרירותיות ומאוימים מול כוחות רשע מסוג חדש.

2 סמלים - מטרה אחת?

הבה נחשוב לרגע מה משמעות התופעה שספר לימוד בבית יעקב מעוטר בשני סמלים, האחת של משרד החינוך והשניה של החינוך העצמאי. האם זה יכול להכשיר את הספר? הרי בכך לקחנו את הדבר היקר לנו מכל, את החינוך של ילדים קדושים וטהורים, של ילדות ישראל הצנועות - אמהות העתיד של עם ישראל - והושבנו אותם מול עריצים שפלים ללמוד במשרדי משרד החינוך ברח' הנביאים שבירושלים...!?

וכי מה ההבדל אם הילד או הילדה יושבים בבנין הת"ת והבית יעקב ולומדים בספר שחילוני ישב עליו ודאג להתאימו לתרבות שלו, שלא יציק יתר על המידה לתרבות החילונית; שלא יגזול את מנוחתו שלו - הגזולה בידי החרדים... לבין אם הילד יושב בבנין משרד החינוך ושומע שיעור תורני מאותו שייגץ או שייגצית שמשמיעים לו פסוקים וטקסטים יהדותיים.

החינוך החרדי, שייעודו לבטא מושגים מעולם רוחני גדול ונורא עד שמי שמים, כזה הנובע אך ורק מחוקי תורה מן השמים, כאשר הוא מותאם לרצונות הפיקוח של השפלים במשרד החינוך, האם זה מוצר יהודתי? או שזה מוצר כפירתי עטוף בדפים קרועים של חומש?! רח"ל.

האם תפקידה של עירייה חרדית לסייע בהכנסת זמורות זרות לגנים?!

וכאן הגדילו לעשות כשחלק מהילדים הלבישו את בגדי הכבאי והתיזו מים וכו', כמו"כ נאלצו הילדים הקטנטנים לעמוד ולשמוע הרצאה מפי הכבאי על הפעילות של מכבי אש, וכמו בימים הקודמים נעשה הכל בפרהסיא ברחוב במרכז העיר, עומדים ילדים קטנטנים טהורים ומקשיבים להרצאה של כבאי חילוני תוך שהוא מדגים להם בהמחשות ונותן להם לבדם לנסות ולהתנסות ולשחק עם האביזרים של הכבאית. והשאלה נשאלת, האם תפקידה של עירייה חרדית, לסייע בהכנסת זמורות זרות לגנים?!

דף קשר שהגיע למערכת, מגלה על "מחנכים" חדשים בגנים בקרית ספר מודיעין עילית, ולמרות מחאתם של רבני העיר שליט"א, שכתבו מכתב מיוחד ומפורש על הסכנה הטמונה בפעילות "המשטרה למען הקהילה", תוך שבמכתב ניתן דגש מיוחד על ההוראה שלא להכניס את המשטרה למוסדות החינוך.

לאחר בירור נודע על העוול הנורא שנעשה באחד מהמעונות במודיעין עילית, שם למדו עם הילדים הרכים את נושא השבוע על משטרה אמבולנס ומכבי אש (שזה עוול כשלעצמו שמכניסים לילדים הערכה רבה ועמוקה למושגים פסולים הללו, וגם ע"ח פרשת השבוע), והעירייה התייצבה לימין המעון ושלחה להם את כל רכבי החירום להמחשה.

ביום הראשון הגיע רכב משטרה וכל ילדי המעון יצאו לרחוב בקבוצות קבוצות כל קבוצה עם הגנת שלה, נעמדו בשורה מסביב לרכב והצטלמו עם המשטרה, לאחר מכן הגנת לימדה את הילדים לומר יפה 'תודה' למשטרה ששומרת עלינו שלא נעשה דברים רעים, וכל הנ"ל נעשה בפרהסיא ברחוב לעיני כל העוברים ושבים במרכז העיר מודיעין עילית, תוך התעלמות מוחלטת מהמכתב של רבני העיר בדיוק על נושא זה.

למחרת הגיע אמבולנס למעון ושוב כל ילד נכנס לאמבולנס וזכה לתמונה מתוך האמבולנס, וביום השלישי הגיע רכב מכבי אש למעון

שנוס וברכה,

השבוע הכרנו את הכבאי, השוטר והחובש וכמוכן את הרכבים שלהם

אמבולנס - לאמבולנס יש פנס (אור) אדום ואיזיקה, **החובש** לוקח את חתולתו על אלונקה - (נאיטה) פכניסים אותו לאמבולנס, נוסעים לבית החולים... ילדנו וצפרנו כמו אמבולנס!!!

משטרה - לרכב המשטרה יש פנס כחול, בתוך המשטרה יושב **השוטר** עם מדיום (מכבים) כחולים ושוטר שאנשים יעשו רל' מעשים טובים! יסעו לאט ולא יעשו תאונות. הילדים נתנו לעשות ויו... ויו... כמו המשטרה...

כבאית-מכבאי אש - רכב אדום וג'ייל עם סולם גבוה וצינורות, בתוכו יושב **הכבאי** שבא לכבות את חשןיפה, יש לו קסדה וחליפה מיוחדת ששומרים עליו מחאש, הוא מטפס על סולם גבוה, משפרץ מים מהצינור וכך הוא מכבה את חשןיפה! תדגשנו את ענין **הסכנת שבאש!** טיפרינו : על דני ששיחק בנפרורים ופתאים יצאה אש, דני מאד נבהל ואבא הזמין "מכבאי אש"....

תודה רבה לעיריית "מודיעין עילית" על תרומתם לקהילה ששלחו לנו למעון את כל רכבי החירום להמחשה!

המט"ל - אז והיום

פרק נוסף כהמשך לפרקים שהופיעו בגליונות 98, 99, 100, 101, 103 במערכה נגד יוזמת מדעי טבע לילדים לפני 40 שנה - והלקח לזמנינו

לצורך כך מחדירים תחושה, שכל שורש המהות האנושית וההערכה של האדם, לעצמו ולזולתו, תהיה עד כמה שהוא תורם ל"מעגל העבודה" ובפרט אם הוא בעל תואר כזה או אחר.

וזהו היפך היהודי. כי אצל כלל ישראל היתה תמיד מידת ההערכה העצמית תלויה במידת מדרגתו הרוחנית של האדם והכרת חובתו בעולמו. גם מי שלא זכה ללמוד כל היום, ועבד לפרנסתו, זה היה כורח בעלמא ודבר טפל בעיניו, ולא ראה בכך כל "ערך" עצמי. יהודי החשיב עצמו רק במידת דבקותו בתורה, ברוחניותו.

מן העבר השני ניצבת תנועת ההשכלה ובגלגולה העכשווי 'האקדמיה', ששלוחיה מנסים לטפח כבר מהגיל הרך ערכים חיצוניים ורגשות ריקניים, שהילד ירגיש שעולם החולין והחומר זהו עיקר העיקרים, עצם מעצמו. ומגמה זו הינה היפך מהות היהודי, ובכך פוגעים בנקודה רגישה ועמוקה.

רק רגש אש קודש של אהבת תורה ורוממות רוחנית - שומר על היהדות שבנו. לולא רגש זה לא ימסור היהודי עצמו לתורה באמת, ואף לא יבין כי צריך לעמוד בנסיון. ואת זה הם רוצים לעקור מעולם התורה ומהיהדות הנאמנה.

נמצינו למדים ששיטת המט"ל - באה לבטל רגשות קודש ולהמירם בדברי הבל; להחדיר בילד הקטן רגשות של הערכה עצומה לדברים שבחולין שבהם ימצא ויגדיר את עצמו, היפך ממציות היהודי שמרגיש הערכה לעצמו רק בזה שהוא יהודי העובד את בוראו. ואכן, מי שאין לו טעם ברגש ובמוסר לא יוכל להבין זאת.

הגדול האבי עזרי זיע"א, והוא אמר שזה "פיקוח נפש של הדור הבא". מרן זיע"א נסע לירושלים במיוחד וכינס אסיפה של הנהגת החינוך העצמאי, שם הוחלט נגד התכנית של מט"ל. למרות כן גורמים בעיריית בני ברק לא שמעו בקול ההוראה, והגנים התחילו לאמץ שיטה זו. גדולי תורה ואישי חינוך נודעים בעת ההיא הרעישו על חומרת הענין. בין היתר, התקיימה אסיפת גנות מרכזית באודיטוריום אור החיים, שם הוכרז שאם ילמדו כך, הדור הבא לא יהיה חרדי ח"ו.

מערכה כבדה היתה אז, מי שפעלה בענין היתה הרבנית נבנצל ע"ה, אשת הגאון רבי נפתלי זצ"ל (שלמדה את הנושא ומתוך כך לחמה בזה ואף מכרה בביתה חוברת נגד הענין, שבה הובאו גם דברים מהרה"ג יוסף אברהם וולף זצ"ל) - וע"פ דרישת גדוה"ת התמנתה בשנת תשמ"ה למפקחת מטעם הרבנים על הגנים בבני ברק, כדי לשמור שלא ילמדו יותר את שיטת מט"ל.

מאז בוטל הענין, 'ותשקוט הארץ ארבעים שנה', עד שהתעורר הדבר שוב ביתר שאת בדורנו העלוב, ע"י גזירות משרד החינוך בשנים האחרונות.

* * *

ואולם כעת, לדאבון כל לב, רוצים בגלוי למעט בלימודי הקודש, והעיקר - שהמט"ל יהיה עיקר, ח"ו, היו לא תהיה.

בכך הגדישו את הסאה, להכניס ברגשות העוללים הרכים הערכה לישראלי העובד, לשוטר ולנגר, כדי שיהיה רגש של כבוד והערכה לעבודה, כאידיאל ושאירת חיים ועל מנת "לשאת בנטל הכלכלה של מדינת ישראל"...

כבר היו דברים מעולם: אנשי הפדגוגיה החילונית ברצותם להשתלט על הרגשות ולהכניס שאיפות זרות, כמו השתקקות לחכמות חיצוניות או לאומיות וכן ערך לעבודה וכדו', פיתחו שיטה ארסית והרסנית, להכניס בכל ענין שמלמדים ילדים, גם את ענין המדעים ופיתוח רגשות החולין של הילד, ובכך לעקר רגשות קודש רח"ל.

שיטה זו נקראה בשעתו (שנת תשל"ח) בשם: מט"ל = "מדעי טבע לילד", והגנות עברו אז השתלמות בקורסים מיוחדים ללמוד שיטה זו. תוכנית מט"ל נכנסה גם בגני הילדות בבני ברק.

לדוגמא: הם רצו אז להכניס תוכנית נסיונית שבערב פסח ילמדו על מצה עגולה ומרובעת - ואז להרחיב מאד על כל מיני צורות הנדסיות של עיגול ומרובע וכו'; לפני ראש השנה יביאו מיני שופרות מפלסטיק בצבעים שונים וירחיבו בלימוד הצבעים; לפני חג השבועות ילמדו על הפרה והחלב, לפני חנוכה על ייצור השמן מן הזיתים, לפני ט"ו בשבט על עולם הצומח, וכן הלאה.

למרות שבשעתו לא הייתה עוד מגמה אקטיבית לכפות זאת, כמו היום, אלא הדבר עלה כ"הצעת ייעול", וגם בשעתו לא ניסו כלל למעט את לימודי הקודש, בכל זאת התעוררו אז הרבה יראי שמים להתריע על הענין. מי שעמדה בכל עוז ולחמה נגד זה, היתה הרבנית טורק ע"ה, וסיבת המלחמה היתה כי עי"ז נפגע לגמרי הרגש לענייני קדושה. אמנם הרבה לא הבינו כלל מה הבעיה בזה.

הרבנית טורק ע"ה פנתה אז למרן רבנו

הורים! עיקבו על כל צעד ושעל

תא קולי:

אשתי תחיל' שמעה מתלמידת בית ספר... בבית שמש, שבער"ח אב ערכו להם טיול לכותל המערבי, ואח"כ הראו להם את עבודת המקדש עם משקפיים מיוחדות, וראו את עבודת המקדש בליווי מוזיקלי.

אחת מצוות ההדרכה במקום השמיעה את הגיגיה ובתוך דבריה אמרה "פעם חיכו לביהמ"ק אבל היום יש לנו מדינה וכו" (רח"ל). המדריכה של התלמידות היתה במבוכה גדולה, ולא ידעה כיצד להגיב על דברי בלע אלו.

כמו"כ סיפרה התלמידה על כך, שבשיעור "דקדוק" אמרה המורה "שע"פ חז"ל דקדוק הלשון זה כך, אבל היום מצאא ש... "רח"ל.

הערות המערכת: הדרדור בימינו אופף אותנו כל כך חזק, עד שהוא מקיף אותנו בכל תחום, כל נושא וכל מקום. זה לא מה שהיה פעם, שהורים יכולים להרשות לעצמם, לסמוך על מוסדות החינוך, שבדאי יעשו את הטוב ביותר עבור תלמידיהם, היום אין ברירה אחרת, כי אם לעקוב אחרי כל צעד ושעל, ולבדוק בשבע עינים, כל תוכנית, כל טיול וכל תזוזה, הן בתוככי המוסדות והן מחוצה להן.

כך ורק כך, נוכל לצפות שצאצאינו ימשיכו בס"ד בדרך אבותיהם.

קלקול הדור הצעיר במסגרת "אירועי קיץ"

לכבוד המערכת הנכבדה כתושב ב"ב איקלע לידי חוברת תכניות של עיריית בני ברק לימי החופש בשם "אירועי קיץ" - תשע"ח (עם האישור של "משמרת הקודש והחינוך" המדגיש "שהם משתדלים לנפות בקפידה את סוגי הפעילות שיותאמו לציבור יראי ד" במטרה "שלא ירעו בשדות זרים").

מה נדהמתי לראות בעמוד 43 הזמנה למופע שמיועד לגברים (גם לילדים) במרכז פיס רמת אלחנן בשם: "מאחורי הקלעים" - עם ישראל קצובר - הצצה בלתי אמצעית אל

מאחורי הקלעים של האקטואליה המדינית והצבאית, ייחודית אוטנטית, המציגה ופורשת את התמונה הכוללת של מכלול האירועים מתחת לפני השטח כולל קטעי הקרנה מקוריים". האירוע מתקיים "במימון המשרד לפיתוח הפריפריה הגב והגליל - מרחב האפשרויות של ישראל".

ואני תמה, אם הרעיון הינו חיובי, מדוע לא זכו ילדינו תלמידי התשב"ר ובני הישיבות

לכזה סוג מופע עד היום?!... האם אין זה בולט שהאירוע הוא ביטוי למזימה הדוהרת, לערער אצל צאצאינו את ההשקפה הטהורה שהיתה נחלתנו מאז ומעולם, להתרחק מכל מה שיש בו סרך דעות כוזבות, הן על עצם המדינה והן הרגשת כוחי ועוצם ידי, שבהכרח נכשלים בצפייה מרתקת ומסקרנת של מופע כזה, הנמסר ע"י עיתונאי לעניני צבא בעיתון חרדי.

האם עינינו טחו מראות איך שבקצב הזה, בנינו ובנותינו עוזבים את הדרך המסורה כפי שאנו חונכנו, ומי יודע לאיזה נתיבים הם יבחרו ללכת בעתיד? מפחיד לחשוב על כך אבל לדאבון לב זה מאד לא רחוק מהמציאות!

חובת כל הורה להתחנן לגורמים בעירייה שבעתיד לא ישנה מכשול חמור שכזה. מצו"ב החוברת.

בכבוד רב תושב ב"ב

מה לבנות סמינר צנועות, עם "איחוד הצלה"?

לכבוד מערכת גליון קול החינוך הנכבדים. שלום רב!

הנני להביע את כאבי על פרט מסוים שהיה באירוע שנעשה ע"י "מרכז ההשתלמויות של מרכז בית יעקב" בירושלים (בשיתוף מגזין שבועי היו"ל ע"י אחד היומונים החרדים) בשם "יום שכולו מורה והעשרה" ותחת הכותרת דלהלן: "היום המיוחד שנתן למורות העשרה מרתקת, רבת זוויות וחדשנית סביב השליחות שבהוראה וההתמודדות האישית שבה וכו"

ומה מאד נדהמתי שבין דוכני המכירה שהיו שם, היה גם דוכן של "ארגון איחוד הצלה", שמלבד עצם השלילה שבדבר שנשים תהינה קשורות לגוף מסוג זה, הרי כבר נודע ברבים על ההתדרדרות שפשתה שם, הן בהופעות שירה וזימרה ללא מחיצה, והן בשילוב נשים במערך ה"הצלה" דבר שהינו פרצה חמורה בגדרי הצניעות בלשון המעטה, ועוד.

בעבר כתבתם על כך בגליונכם מהיבט מסויים, והנה שוב אנו נוכחים איך שהחוצפה הולכת וגוברת, ומבחינתם אין שום סיבה לעצור את הדברים, כי אם להיפך.

אני תמה על ראשי הסמינר, כיצד הם מקילים ראש בדבר שיש לו השלכות מסוכנות לכל ענין החינוך.

אכן, קליעה למטרה...

תא קולי:

בתי תחיל' שמעה מתלמידת סמינר... בב"ב, שהבנות נסעו לטיול מטעם ארגון "אתנחתא" בשיתוף עיריית ב"ב, כאשר בשלב מסוים הגיעו למקום וחיללת כיוונה את הבנות כיצד לירות קליעה למטרה. מס' הטלפון שלי...

האם אנו מגביהים חומות או חלילה להיפך?!

"ידוע כי בסוף גלותינו גבר ההעלם ולמרות האמת כי כל הנעשה תחת השמש אינו במקרה ח"ו, רק הכל נעשה ע"פ השגחתו ית' אפילו נקיפת אצבע קטנה, הדבר מכוסה ונסתר. ובני אדם שקועים בבירא עמיקתא של כפירה ומינות וכל מעשיהם מנקודה זו ודשים בעקביהם על מצוות היותר חמורות בתורה בלי נקיפת הלב ומוסר כליות.

במצב החמור הזה נמצא שארית סגולתינו הנאמנים לד' ולתורתו לחוקיו ומשפטינו, בלב דואג ובשברון רוח איך נרעה את הגדיים ואיך נרביץ תורה וידינו עסוקות בבנין חומות ולהקים חיץ בין הצפיעים והצפיעות שלנו, לחוצות הפרועות שאיית הכחש והמדת התועבות".

(אגרות חזו"א, ח"א אגרת קי"ג)